

Uitwerking beschrijvingsformat ROSA-begrippen

Auteurs: Jacob Molenaar, Jeroen Hamers, Maarten de Niet

Datum: 6 april 2022

Hieronder volgt een beschrijving van de 24 attributen waarmee ROSA-begrippen zullen worden beschreven. De kardinaliteit van elk attribuut geeft aan hoe vaak een waarde kan voorkomen en dus ook of een attribuut verplicht is (0.. = optioneel, 1.. = verplicht).

Unieke, persistente identifier (UUID)	
Omschrijving	Een gegarandeerd unieke identificatiecode waarmee altijd aan dit begrip kan worden gerefereerd
Toelichting	
Voorbeelden	2f6ce920-864e-4346-924f-e0fc690b1ce0
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	Conform RFC 4122

Attribuut 1: Aanduiding	
Omschrijving	De voorkeursterm waaronder dit begrip bekend staat
Toelichting	
Voorbeelden	Onderwijsvolger
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	skos:prefLabel

Attribuut 2: Alternatieve aanduiding	
Omschrijving	Alternatieve term waaronder dit begrip bekend staat
Toelichting	
Voorbeelden	Leerling
Kardinaliteit	0..*
Technische implementatie	skos:altLabel

Attribuut 3: Afkorting	
Omschrijving	Een notatie of code die als verkorte aanduiding van het begrip fungeert
Toelichting	
Voorbeelden	po
Kardinaliteit	0..*
Technische implementatie	skos:notation

Attribuut 4: Alternatieve zoekterm	
Omschrijving	Een begrip kan aanvullende zoektermen hebben. Deze zijn normaal niet zichtbaar, maar leiden wel tot het betreffende begrip als er naar wordt gezocht
Toelichting	Dit attribuut is alleen bedoeld om het zoeken binnen het begrippenkader te verbeteren
Voorbeelden	basisonderwijs (als je eigenlijk naar primair onderwijs zoekt)
Kardinaliteit	0..*
Technische implementatie	skos:hiddenLabel

Attribuut 5: Definitie	
Omschrijving	Definitie van het begrip
Toelichting	Definities moeten aan de volgende voorwaarden voldoen: <ul style="list-style-type: none"> • Gesteld in het Nederlands • Bestaat uit één zin (meer tekst kan in de toelichting) • Bij zelfstandig naamwoorden: In enkelvoud. Bij werkwoorden: hele werkwoordsvorm • Bevat nooit de term zelf die wordt gedefinieerd (niet-recursief) • Termen in de definitie waarvan de betekenis niet evident is, worden als aparte begrippen opgenomen en aan dit begrip gerelateerd
Voorbeelden	API: Een combinatie van technische bestanden (<u>webservices</u>), documentatie en andere ondersteuning die programmeurs helpen bij het aanroepen van externe <u>applicaties/functies</u> die zodoende in een website of platform geïntegreerd worden en voor gegevensuitwisseling tussen verschillende <u>applicaties</u> zorgen. (onderstreept zijn termen die separaat gedefinieerd moeten worden)
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	skos:definition

Attribuut 6: Rationale	
Omschrijving	Toelichting waarom voor deze definitie is gekozen
Toelichting	
Voorbeelden	Vrij naar wetsartikel, Algemene definitie die kan worden gespecificeerd in instantiaties van het betrokken concept
Kardinaliteit	0..1
Technische implementatie	skos:editorialNote

Attribuut 7: Toelichting	
Omschrijving	Inhoudelijke toelichting op de definitie van dit begrip
Toelichting	
Voorbeelden	
Kardinaliteit	0..1
Technische implementatie	skos:scopeNote

Attribuut 8: Voorbeeld	
Omschrijving	Voorbeelden van het begrip
Toelichting	
Voorbeelden	
Kardinaliteit	0..*
Technische implementatie	skos:example

Attribuut 9: Sector	
Omschrijving	De onderwijssector waarin dit begrip wordt gebruikt
Toelichting	Verwijzen m.b.v. rdf:type. De sectoren zijn zelf ook begrippen
Voorbeelden	primair onderwijs
Kardinaliteit	0..*
Technische implementatie	rosa:sector

Attribuut 10: Bedrijfsdomein	
Omschrijving	Het bedrijfsdomein waarbinnen dit begrip wordt gebruikt dan wel is gedefinieerd.
Toelichting	Verwijzen m.b.v. rdf:type. De bedrijfsdomeinen zijn zelf ook begrippen
Voorbeelden	Onderwijsondersteuning
Kardinaliteit	0..*
Technische implementatie	rosa:bedrijfsdomein

Attribuut 11: Toepassing	
Omschrijving	Aanduiding van de modellen waarin dit begrip wordt gebruikt (bijvoorbeeld: ROSA-metamodel, FORA, AMIGO-uitwisselingsmodel, etc.). Mogelijk af te leiden uit attribuut 12.
Toelichting	Ieder begrippenkader is een skos:ConceptScheme
Voorbeelden	ROSA
Kardinaliteit	0..*
Technische implementatie	skos:inScheme

Attribuut 12: Relatie met modelentiteit	
Omschrijving	Relatie met object uit referentiemodel
Toelichting	Het verschil tussen 12 en 14 is dat 12 betrekking heeft op relaties met andere begrippen en 14 op relaties met modelentiteiten. De kardinaliteit is 0..* omdat er ook begrippen kunnen voorkomen in een begrippenmodel die alleen met andere begrippen zijn gerelateerd en
Voorbeelden	
Kardinaliteit	0..*
Technische implementatie	skos:relatedMatch

Attribuut 13: Categorie	
Omschrijving	Aanduiding van het type begrip
Toelichting	
Voorbeelden	Partij, Middel, Proces
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	skos:member van een skos:Collection

Attribuut 14: Relatie met andere begrippen	
Omschrijving	Aanduiding van andere begrippen waarmee dit begrip inhoudelijk kan worden geassocieerd.
Toelichting	Het verschil tussen 12 en 14 is dat 12 betrekking heeft op relaties met andere begrippen en 14 op relaties met modelentiteiten
Voorbeelden	Gerelateerd aan (binnen domein); skos:semanticRelation Bestaat uit (binnen domein); skosthes:narrowerPartitive Onderdeel van (binnen domein); skosthes:broaderPartitive Breder begrip (binnen domein); skosthes:broaderGeneric Smaller begrip (binnen domein); skosthes:narrowerGeneric Lijkt op breder (buiten domein); skos:broadMatch Lijkt op smaller (buiten domein); skos:narrowMatch Gerelateerd aan (buiten domein); skos:relatedMatch Exact gelijk aan (buiten domein); skos:exactMatch Vergelijkbaar met (buiten domein); skos:closeMatch
Kardinaliteit	0..*
Technische implementatie	Zie boven

Attribuut 15: Bron	
Omschrijving	Aanduiding van de herkomst van de definitie
Toelichting	Dit is de bron van de beschrijving. Als er een wettelijke basis is, wordt deze aanvullend in 16 gespecificeerd
Voorbeelden	Onderwijswetgeving, ROSA, NORA
Kardinaliteit	1..*
Technische implementatie	dc:source

Attribuut 16: Wettelijke basis	
Omschrijving	Verwijzing naar een of meer artikelen uit wet- of regelgeving op www.wetten.nl die de basis van de definitie van het begrip vormen
Toelichting	
Voorbeelden	https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0003549&z=2022-01-01&g=2022-01-01
Kardinaliteit	0..*
Technische implementatie	foaf:isPrimaryTopicOf

Attribuut 17: Eigenaar	
Omschrijving	De organisatorische entiteit die verantwoordelijk is voor deze beschrijving van dit begrip
Toelichting	Het ROSA-begrippenmodel is een conglomeraat van diverse begrippen, sommige van externe herkomst, sommige zelf ontwikkeld
Voorbeelden	Edustandaard, DUO, SLO
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	dc:publisher

Attribuut 18: Beschrijver	
Omschrijving	De organisatorische entiteit die de beschrijving van dit begrip heeft opgesteld
Toelichting	
Voorbeelden	Werkgroep revisie ROSA. Werkgroep canonieke modellen RIO
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	dc:creator

Attribuut 19: Status	
Omschrijving	Aanduiding van de formele toestand van de beschrijving van dit begrip
Toelichting	
Voorbeelden	Voorgesteld, goedgekeurd, vervallen
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	Adms:status

Attribuut 20: Geldigheidsperiode	
Omschrijving	Periode waarin dit begrip wordt gebruikt in de ROSA
Toelichting	Wanneer begrippen op een gegeven moment niet meer worden gebruikt of worden vervangen door andere begrippen, krijgen ze een einddatum maar blijven ze wel opgenomen in het begrippenmodel. Ze moeten immers 'geresolved' kunnen blijven worden.
Voorbeelden	
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	dc:valid

Attribuut 21: Datum laatste wijziging	
Omschrijving	Datum waarop de laatste wijziging van een of meer van de attributen van dit begrip is aangepast
Toelichting	
Voorbeelden	
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	dcterms:modified

Attribuut 22: Beschrijving laatste wijziging	
Omschrijving	Inhoudelijke beschrijving van deze laatste wijziging
Toelichting	
Voorbeelden	
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	skos:changeNote

Attribuut 23: Datum laatste review	
Omschrijving	Datum waarop de beschrijving van dit begrip voor het laatst is gereviewd, ook als dit niet tot wijzigingen heeft geleid
Toelichting	
Voorbeelden	
Kardinaliteit	1..1
Technische implementatie	dc:date